Data: 29 października 2021 r.
ESMA32-63-1186

STANOWISKO PUBLICZNE

Europejskie wspólne priorytety nadzorcze w odniesieniu do rocznych raportów finansowych za rok 2021

WPROWADZENIE DLA ZARZĄDÓW I RAD NADZORCZYCH EMITENTÓW

Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) niniejszym przedstawia swoje coroczne stanowisko publiczne, w którym określa europejskie wspólne priorytety nadzorcze w odniesieniu do rocznych raportów finansowych za rok 2021, sporządzanych przez spółki notowane na giełdzie. ESMA, wspólnie z krajowymi organami nadzoru, będzie zwracał szczególną uwagę na te obszary, monitorując i oceniając stosowanie wszystkich właściwych wymogów. Dodatkowo organy nadzoru będą nadal skupiały się na zagadnieniach, które są istotne dla poszczególnych raportów objętych analizą. Jeżeli podczas analizy zostaną wykryte istotne nieprawidłowości, organy nadzoru podejmą odpowiednie działania nadzorcze, a ESMA przedstawi później wnioski w swoim raporcie. Oprócz niniejszych europejskich priorytetów organy nadzoru mogą ustalić dodatkowe priorytety krajowe.

ESMA zwraca uwagę na kwestie odpowiedzialności zarządów i rad nadzorczych emitentów oraz znaczenie roli nadzorczej komitetów audytu, która ma zasadnicze znaczenie dla zapewniania wewnętrznej spójności oraz wysokiej jakości rocznych raportów finansowych.

Tematy wskazane poniżej są uwzględnione we wspólnych priorytetach nadzorczych dotyczących sprawozdań finansowych sporządzonych zgodnie z MSSF i oświadczeń na temat informacji niefinansowych oraz w innych uwagach dotyczących alternatywnych pomiarów wyników:

	Priorytety dotyczące sprawozdań finansowych sporządzonych zgodnie z MSSF	**Priorytety dotyczące oświadczeń na temat informacji niefinansowych**	**Pozostałe kwestie dotyczące alternatywnych pomiarów wyników**
	Sekcja 1	*Sekcja 2*	*Sekcja 3*
> **Skutki COVID-19**	✓	✓	✓
> **Kwestie związane z klimatem**	✓	✓	
> **Oczekiwane straty kredytowe**	✓		
> **Ujawnianie informacji związanych z taksonomią**		✓	

ESMA podkreśla istotne znaczenie uwzględniania tych tematów i szczegółowych zaleceń zawartych w niniejszym stanowisku publicznym przy wykonywaniu przez zarządy i rady nadzorcze emitentów ich stosownych obowiązków w odniesieniu do rocznych raportów finansowych za rok 2021 oraz istotne znaczenie omawiania ich z audytorami.

Przypomnienie dotyczące stosowania europejskiego jednolitego formatu elektronicznego (ang. European Single Electronic Format – ESEF)

Ponadto ESMA przypomina emitentom, że począwszy od roku obrotowego 2021, na podstawie artykułu 4 dyrektywy w sprawie przejrzystości[1] , wszystkie raporty finansowe należy sporządzać zgodnie z jednolitym elektronicznym formatem raportowania (ESEF)[2] (xHTML lub Inline XBRL[3]). Osoby sporządzające raporty, zwłaszcza te, które sporządzają je po raz pierwszy, zachęca się do odwiedzenia specjalnej podstrony na stronie internetowej ESMA[4] w celu zapoznania się z treścią wytycznych, w szczególności z treścią Podręcznika sprawozdawczości zgodnej z formatem ESEF, celem lepszego zrozumienia wymogów[5]. Aby zapewnić użyteczność plików, ESMA zwraca emitentom uwagę przede wszystkim na wytyczną 2.6.1. Podręcznika sprawozdawczości zgodnej z formatem ESEF, w której doprecyzowano, że pliki wchodzące w skład raportu w formacie Inline XBRL powinny być spakowane zgodnie z zaleceniami zawartymi w nocie Grupy Roboczej International XBRL[6]. Nieuwzględnienie tego zalecenia może znacznie ograniczyć możliwość odczytania treści raportu przez jego użytkowników. Dodatkowo ESMA zaleca osobom sporządzającym sprawozdania w formacie Inline XBRL, aby dokładnie zapoznały się z wytyczną 1.6.1 Podręcznika sprawozdawczości zgodnej z formatem ESEF, zawierającą informacje dotyczące prawidłowego stosowania wartości dodatnich i ujemnych w raportach w formacie Inline XBRL, ponieważ ESMA zauważył częste błędy w przekazanych raportach za rok 2020. Emitenci muszą mieć świadomość, że prawidłowy znak XBRL dotyczący jakiegoś faktu nie zawsze jest tożsamy ze znakiem zastosowanym w raporcie finansowym oraz że należy dokładnie sprawdzić oznaczenia XBRL, aby zapewnić użyteczność danych zawartych w raporcie.

[1] Dyrektywa 2004/109/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie harmonizacji wymogów dotyczących przejrzystości informacji o emitentach, których papiery wartościowe dopuszczane są do obrotu na rynku regulowanym oraz zmieniająca dyrektywę 2001/34/WE.

[2] Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/815 z dnia 17 grudnia 2018 r. uzupełniające dyrektywę 2004/109/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących specyfikacji jednolitego elektronicznego formatu raportowania.

[3] Roczne raporty finansowe wszystkich emitentów muszą być sporządzone w formacie xHTML. Ponadto emitenci sporządzający skonsolidowane sprawozdania finansowe zgodnie z MSSF mają obowiązek znakować je przy użyciu specyfikacji Inline XBRL.

[4] https://www.esma.europa.eu/policy-activities/corporate-disclosure/european-single-electronic-format

[5] Podręcznik sprawozdawczości zgodnej z formatem ESEF, ESMA32-60-254rev, 12 lipca 2021 r.

[6] http://www.xbrl.org/WGN/report-packages/WGN-2018-08-14/report-packages-WGN-2018-08-14.html

SEKCJA 1: PRIORYTETY DOTYCZĄCE SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH SPORZĄDZONYCH ZGODNIE Z MSSF

1.1. Priorytet 1: Skutki pandemii COVID-19

Długofalowe skutki pandemii COVID-19

ESMA zwraca uwagę, że w ostatnich miesiącach rozwój pandemii COVID-19 w kilku jurysdykcjach następował w sposób wysoce nieprzewidywalny. Wielu emitentów i wiele sektorów rynku dotkliwie odczuło skutki pandemii, a powrót do poziomów działalności gospodarczej sprzed pandemii może się przedłużać. ESMA apeluje o dokładną ocenę długofalowego wpływu pandemii COVID-19 na działalność emitentów, ich wyniki finansowe, sytuację finansową i przepływy pieniężne. W tym celu ESMA ponownie zwraca uwagę na przesłanie zawarte w stanowisku publicznym ws. Europejskich wspólnych priorytetów nadzorczych z 2020 r.[7] , dotyczące wpływu pandemii COVID-19 na sprawozdania finansowe, przede wszystkim zalecenia dotyczące założenia kontynuacji działalności, znaczących osądów, niepewności szacunków, prezentacji sprawozdań finansowych oraz utraty wartości aktywów.

Ponadto ESMA podkreśla, że zgodnie z treścią materiału edukacyjnego IASB pt. „Going concern—a focus on disclosure"[8] [Kontynuacja działalności – ujawnienia] dwanaście miesięcy od końca okresu sprawozdawczego, o którym mowa w paragrafie 26 MSR 1, stanowi okres minimalny. W związku z tym, zgodnie z wymogiem paragrafu 25 MSR 1 emitenci muszą ocenić i ujawnić, czy występują istotne niepewności dotyczące zdarzeń lub okoliczności, które mogą nasuwać poważne wątpliwości co do zdolności jednostki do kontynuowania działalności w stosownym przypadku *po* okresie dwunastu miesięcy od zakończenia okresu sprawozdawczego.

Mając na uwadze fakt, że COVID-19 przyczynia się w niektórych sytuacjach do zmiany zasad handlu i łańcuchów dostaw, ESMA przypomina emitentom o konieczności zapewnienia pełnej przejrzystości w zakresie wszelkich istotnych ustaleń mających formę finansowania łańcucha dostaw (np. w zakresie subiektywnych ocen kierownictwa zgodnie z MSR 1, prezentacji w sprawozdaniach z sytuacji finansowej i sprawozdaniach z przepływów pieniężnych oraz w zakresie skutków)[9]. W szczególności ESMA zaleca, aby emitenci przekazywali przejrzyste informacje dotyczące ich ryzyka płynności zgodnie z wymogami paragrafów 39 oraz B10A–B11F MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji" oraz aby informacje te, tak samo jak w przypadku wszystkich pozostałych ujawnień, były wystarczająco specyficzne dla danej jednostki. Należy mieć na uwadze, że ogólne wymogi wynikające z paragrafów 31–35 MSSF 7 mają również zastosowanie do ryzyka płynności oraz że w szczególności zarówno informacje jakościowe, jak i ilościowe są niezbędne do umożliwienia emitentom dokonania oceny ekspozycji jednostki na ryzyko płynności.

Wyjście z kryzysu spowodowanego pandemią COVID-19

ESMA oczekuje, że emitenci, zwłaszcza ci działający w sektorach dotkliwie odczuwających długofalowe skutki pandemii COVID-19 (np. transport, hotelarstwo, handel detaliczny), będą ujawniali informacje na temat osądów, szacunków i założeń, które zaktualizowano w związku z ostatnimi zmianami ich sytuacji finansowej i majątkowej, wraz z uzasadnieniem tych zmian, jeśli będzie to niezbędne do zrozumienia ich sprawozdań finansowych. Chodzi tutaj m.in. o główne założenia (oraz stosowne analizy wrażliwości) przyjęte w celu ustalenia, czy utrata wartości lub odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych powinny zostać ujęte lub czy okres użytkowania aktywów finansowych powinien

[7] ESMA, Europejskie wspólne priorytety nadzorcze w odniesieniu do rocznych raportów finansowych za rok 2020.
[8] IASB, Going concern—a focus on disclosure.
[9] ESMA podkreśla, że Komitet ds. Interpretacji MSF (KIMSF) w swojej decyzji programowej ws. warunków finansowania łańcuchów dostaw opublikowanej w grudniu 2020 r. wyjaśnił, które wymogi mają zastosowanie do tych transakcji w kontekście analizy i klasyfikacji w sprawozdaniach finansowych. W decyzji programowej podkreślono konieczność odrębnego prezentowania [tych ustaleń] w głównych sprawozdaniach, zwłaszcza w sprawozdaniu z sytuacji finansowej i sprawozdaniu z przepływów pieniężnych, oraz w informacjach dodatkowych, jeśli skutki są znaczące.

zostać skorygowany.

ESMA podkreśla też, że odwrócenie odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości ujęte w poprzednich okresach powinno być oceniane na podstawie paragrafu 109 i nast. MSR 36. ESMA przypomina emitentom, aby na koniec każdego okresu sprawozdawczego oceniali, czy występują przesłanki, że strata z tytułu utraty wartości ujęta we wcześniejszych okresach dla składnika aktywów innego niż wartość firmy może już nie występować lub że nastąpiło jej zmniejszenie. ESMA podkreśla, że przy dokonywaniu tej oceny emitenci powinni mieć na uwadze przynajmniej przesłanki wewnętrzne i zewnętrzne określone w paragrafie 111 MSR 36 oraz to, że strata z tytułu utraty wartości ujęta we wcześniejszych okresach dla składnika aktywów innego niż wartość firmy podlega odwróceniu wyłącznie wtedy, gdy nastąpiła zmiana szacunków zastosowanych w celu ustalenia wartości odzyskiwalnej tego składnika aktywów od okresu, w którym ujęto ostatnią stratę z tytułu utraty wartości[10]. Zgodnie z paragrafem 116 MSR 36 nie odwraca się odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości, jeśli wzrost wartości użytkowej składnika aktywów ma miejsce tylko ze względu na upływ czasu (określany czasem terminem „odwracanie" dyskonta).

Wreszcie ESMA apeluje o przejrzystość w kwestii kryteriów i założeń wykorzystanych przy ujmowaniu aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikających z przeniesienia na kolejny okres nierozliczonych strat podatkowych oraz nierozliczonych ulg podatkowych w związku z pandemią COVID-19 (np. analizy źródła strat i charakteru przekonujących dowodów wymaganych w określonych okolicznościach)[11]. W tym względzie ESMA zwraca uwagę emitentów na treść swego publicznego stanowiska[12] określającego oczekiwania w związku ze stosowaniem wymogów standardu MSR 12 „Podatek dochodowy" dotyczących ujmowania, wyceny i ujawniania aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikających z nierozliczonych strat podatkowych.

Pomoc rządowa

Paragraf 39 MSR 20 „Dotacje rządowe oraz ujawnianie informacji na temat pomocy rządowej" wymaga ujawniania informacji dotyczących pomocy rządowej, m.in. informacji o polityce rachunkowości przyjętej w odniesieniu do dotacji rządowych, a także informacji o metodach prezentacji przyjętych w sprawozdaniu finansowym (zarówno w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, jak i sprawozdaniu z sytuacji finansowej), jak również charakteru i zakresu dotacji rządowych ujętych w sprawozdaniu finansowym. ESMA oczekuje, że emitenci podadzą w sprawozdaniu finansowym opis charakteru i zakresu każdej otrzymanej znaczącej pomocy publicznej według kategorii (np. pożyczka, ulga podatkowa, system rekompensat). ESMA oczekuje również, że emitenci podadzą informacje o głównych cechach tej pomocy (np. przewidywany czas trwania, pokrycie kosztów i główne warunki) oraz informacje o skutkach zakończenia tego rodzaju umów. ESMA oczekuje, że w stosownych przypadkach emitenci ustanowią powiązanie z założeniami kontynuacji działalności lub innymi planowanymi działaniami.

[10] Paragraf 114 MSR 36.
[11] Paragraf 35 i nast. oraz paragraf 82 MSR 12.
[12] Stanowisko publiczne: *Considerations on recognition of deferred tax assets arising from the carry-forward of unused tax losses* [Uwagi dotyczące ujmowania aktywów z tytułu odroczonego podatku wynikające z przeniesienia na kolejny okres nierozliczonych strat podatkowych].

1.2. Priorytet 2: Kwestie związane z klimatem

Zgodność między sprawozdaniami finansowymi sporządzonymi zgodnie z MSSF oraz informacjami niefinansowymi

ESMA podkreśla, że przy sporządzaniu i badaniu sprawozdań finansowych sporządzonych zgodnie z MSSF emitenci i audytorzy muszą wziąć pod uwagę ryzyko związane z klimatem, w zakresie, w którym skutki tego ryzyka są istotne dla tych sprawozdań finansowych, nawet jeśli w MSSF nie ma jednoznacznych odniesień do kwestii związanych z klimatem. ESMA zwraca uwagę, że zazwyczaj stwierdzenie i ocena ryzyka związanego z klimatem może wymagać rozważenia horyzontu czasowego dłuższego niż horyzont zwykle uwzględniany w odniesieniu do ryzyka finansowego. W tym zakresie ESMA zwraca uwagę, że inwestorzy są coraz bardziej zainteresowani informacjami o wpływie, jaki kwestie związane z klimatem mogą mieć na emitentów, oraz informacjami o wpływie emitentów na łagodzenie skutków kwestii związanych z klimatem[13], zwłaszcza w kontekście zobowiązań przyjętych na szczeblu międzynarodowym i europejskim, np. wynikających z porozumienia paryskiego[14] oraz Europejskiego prawa o klimacie[15]. Choć wpływ tych kwestii może być odczuwalny przez niektóre sektory bardziej niż przez inne, kluczowe znaczenie ma to, aby wszyscy emitenci uwzględniali te kwestie w sposób całościowy w swoich komunikatach skierowanych do rynku poprzez zapewnienie spójności informacji ujawnianych w sprawozdaniu z działalności zarządu, oświadczeniu na temat informacji niefinansowych oraz, w stosownym przypadku, w prospekcie emisyjnym. Na przykład, jak wyjaśniono w podpunkcie dotyczącym znaczących osądów i niepewności szacunków, założenia stanowiące podstawę szacunków dotyczących przyszłości oraz wycen aktywów i zobowiązań powinny uwzględniać wszelkie ryzyko i tendencje zauważone przez emitenta i ujęte w jego strategii. Aby ułatwić inwestorom dostęp do informacji o istotnych kwestiach związanych z klimatem zawartych w sprawozdaniach finansowych, emitentów zachęca się do ujęcia w nich wszystkich informacji, które należy ujawnić zgodnie z MSSF w zakresie kwestii związanych z klimatem, w tym informacji dotyczących oczekiwanych strat kredytowych (co omówiono w podpunkcie 1.3), zbiorczo w informacjach dodatkowych, albo do przedstawienia schematu wyjaśniającego, w którym miejscu poszczególne informacje dodatkowe odnoszą się do kwestii związanych z klimatem. Ujawnienia te powinny być dostosowane do konkretnych okoliczności danego emitenta.

Ryzyko związane z klimatem w świetle MSSF

ESMA pragnie zwrócić uwagę emitentów na fakt, że w listopadzie 2020 roku IASB opublikowała materiał edukacyjny na temat wpływu kwestii związanych z klimatem na sprawozdania finansowe[16]. W materiale tym podkreślono, że niektóre standardy MSSF wymagają od emitentów uwzględnienia wpływu kwestii związanych z klimatem, gdy wpływ ten jest istotny. ESMA oczekuje, że emitenci wezmą pod uwagę ten materiał edukacyjny przy ocenianiu wpływu oraz ryzyka zmian klimatu w swoich sprawozdaniach finansowych. ESMA przypomina także, że oprócz informacji wymaganych zgodnie z poszczególnymi MSSF, na podstawie paragrafu 112 lit. c) MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych" informacje o kwestiach związanych z klimatem muszą być podane w informacjach dodatkowych, jeśli nie są przedstawiane w innym miejscu w sprawozdaniu finansowym, gdy informacje o tych kwestiach są istotne dla zrozumienia jakiejkolwiek z tych kwestii.

Znaczące osądy i niepewność szacunków

ESMA podkreśla, że paragrafy 122–124 MSR 1 wymagają ujawnienia znaczących osądów (oprócz tych związanych z szacunkami), które kierownictwo wydało w związku ze stosowaniem polityki rachunkowości emitenta i które mają najistotniejszy wpływ na kwoty ujęte w sprawozdaniu finansowym. W tym kontekście

[13] zob. Szóste sprawozdanie oceniające Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (ang. Intergovernmental Panel on Climate Change – IPCC) na temat podstaw fizycznych zmian klimatu.
[14] https://unfccc.int/sites/default/files/english paris agreement.pdf
[15] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie).
[16] IASB, Educational material: the effects of climate-related matters on financial statements prepared applying IFRS Standards.

emitenci, zwłaszcza ci z sektorów najbardziej dotkniętych skutkami zmian klimatu, muszą uwzględnić ujawnienie osądów kierownictwa dotyczących ryzyka związanego z klimatem (na przykład ryzyka związanego ze scenariuszami związanymi z klimatem, na podstawie których sformułowano założenia). Emitenci mają też obowiązek ujawnić, zgodnie z treścią paragrafów 125–133 MSR 1, informacje dotyczące podstawowych przyczyn niepewności szacunków (np. analizy wrażliwości), co do których istnieje znaczące ryzyko spowodowania istotnych korekt wartości bilansowej aktywów i zobowiązań w trakcie kolejnego roku obrotowego. W tym zakresie ESMA oczekuje od emitentów ujawnienia w sprawozdaniu finansowym, w jaki sposób założenia dotyczące przyszłości, szacunki i osądy zastosowane przy sporządzaniu sprawozdania finansowego są zgodne z informacjami zawartymi w stosownym sprawozdaniu z działalności zarządu oraz oświadczeniu na temat informacji niefinansowych. Zgodnie z paragrafem 112 lit. c) MSR 1 emitenci powinni także jednoznacznie wyjaśnić, dlaczego pozornie znaczące ryzyko związane z klimatem nie ma istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

ESMA oczekuje, że emitenci uwzględnią kwestię zmian klimatu przy ocenianiu, czy należy zaktualizować oczekiwany okres użytkowania aktywów trwałych oraz szacunkowe wartości końcowe, o których mowa w MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe" oraz MSR 38 „Wartości niematerialne i prawne"[17]. Ponadto zgodnie z MSR 36 „Utrata wartości aktywów"[18] emitenci powinni w stosownych przypadkach (i) ocenić, czy istnieją przesłanki świadczące o możliwości utraty wartości aktywów niefinansowych w związku z ryzykiem związanym z klimatem lub w związku z wykonaniem porozumienia paryskiego, (ii) zastosować założenia odzwierciedlające ryzyko związane z klimatem oraz (iii) dostosować ujawnianą analizę wrażliwości w celu uwzględnienia ryzyka związanego z klimatem oraz zobowiązań w tym zakresie w zastosowanych założeniach. Na przykład w MSR 36 podkreślono, że pochodzące z zewnętrznych źródeł informacje o znaczących zmianach mających negatywny wpływ na spółkę, np. znaczące zmiany w otoczeniu, w którym spółka działa, stanowią przesłankę świadczącą o możliwości utraty wartości któregoś ze składników aktywów.

W przypadku gdy można słusznie przewidywać, że zmiana klimatu będzie miała znaczący wpływ na przyszłe oczekiwane przepływy pieniężne w odniesieniu do określonego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, ESMA oczekuje, że emitenci w stosownym przypadku uwzględnią ten wpływ przy ujawnianiu informacji o założeniach zastosowanych w celu określenia wartości odzyskiwalnej składników aktywów lub ośrodków wypracowujących środki pieniężne zgodnie z treścią paragrafów 132 oraz 134 MSR 36.

W szczególności w przypadku ośrodka wypracowującego środki pieniężne, który zawiera wartość firmy lub składniki wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania, paragraf 134 MSR 36 wymaga ujawnienia informacji w odniesieniu do każdego ośrodka, jeśli wartość bilansowa przypisanej do niego wartości firmy lub składników wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania jest znacząca w porównaniu z należącą do jednostki łączną wartością bilansową wartości firmy lub składników wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania. Mówiąc konkretnie, paragraf 134 lit. d) i e) wymaga m.in. ujawnienia w odniesieniu do każdego ośrodka wypracowującego środki pieniężne informacji o poszczególnych kluczowych założeniach kierownictwa, na podstawie których opracowano prognozy przepływów pieniężnych, lub informacji o ustaleniach kierownictwa dotyczących wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia, a także opisu przyjętej przez kierownictwo metody wyceny wartości przypisanej poszczególnym kluczowym założeniom. Jeśli uzasadnione i prawdopodobne zmiany kluczowych założeń sprawią, że wartość bilansowa ośrodka wypracowującego środki pieniężne przewyższy jego wartość odzyskiwalną, paragraf 134 lit. f) MSR 36 wymaga ujawnienia wartości przypisanej do tych kluczowych założeń, kwoty nadwyżki wartości odzyskiwalnej ośrodka nad jego wartością bilansową (którą niektórzy określają mianem marginesu elastyczności), oraz wartości, o jaką musi się zmienić kluczowe założenie (z uwzględnieniem wpływu tej zmiany na pozostałe zmienne), aby wartość odzyskiwalna ośrodka była równa jego

[17] Paragrafy 51, 73 i 76 MSR 16 oraz paragrafy 102, 104, 118, 121 i 126 MSR 38.
[18] Paragrafy 9–14, 30–33 i 134 MSR 36.

wartości bilansowej[19]. Z tego względu szacunki długoterminowej stopy wzrostu mogą zależeć od poszczególnych scenariuszy zmian klimatu.

Emitenci powinni dokładnie rozważyć wymogi określone w MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe", na przykład w odniesieniu do zobowiązań warunkowych związanych z ewentualnym postępowaniem sądowym, wymogi regulacyjne nakazujące usunięcie szkód wyrządzonych środowisku naturalnemu, dodatkowe opłaty lub kary wynikające z wymogów z zakresu ochrony środowiska, umowy, które mogą rodzić obciążenia, bądź restrukturyzacje mające na celu osiągnięcie celów klimatycznych.

ESMA apeluje również o przejrzystość w podejściu księgowym stosowanym w zakresie systemów handlu uprawnieniami do emisji dwutlenku węgla i gazów cieplarnianych. Emitentów zachęca się w szczególności do przekazywania informacji o ich polityce rachunkowości oraz o tym, w jaki sposób systemy te wpływają na ich wyniki finansowe i sytuację finansową.

Określanie istotności

ESMA przypomina emitentom, że przy rozpatrywaniu konieczności ujawnienia informacji o ryzyku związanym z klimatem należy mieć na uwadze wymogi służące określaniu istotności informacji finansowych zawarte w paragrafie 7 MSR 1. Zgodnie z tymi wymogami wytyczne IASB w zakresie stosowania koncepcji istotności w praktyce (*IASB Practice Statement 2: Making Materiality Judgements*[20]) – które mają pomóc we wdrożeniu wymogów dotyczących istotności – przewidują, że przy ocenianiu, czy dana informacja jest istotna czy nie, emitenci powinni wziąć pod uwagę czynniki ilościowe (paragrafy 44 i 45) oraz czynniki jakościowe (paragrafy 46–51), a także interakcje zachodzące między poszczególnymi czynnikami (paragrafy 52–54). Ponadto w niektórych okolicznościach można słusznie przewidywać, że informacje o danej pozycji będą miały wpływ na decyzje podejmowane przez głównych użytkowników, niezależnie od wagi tych informacji (paragraf 55). Może się tak zdarzyć, gdy informacje o danej transakcji, innym zdarzeniu lub warunku są dokładnie analizowane przez głównych użytkowników sprawozdań finansowych danej jednostki.

1.3. Priorytet 3: Ujawnienia dotyczące oczekiwanych strat kredytowych dokonywane przez instytucje kredytowe

Wydane w 2021 roku zalecenia dotyczące ujawnień instytucji kredytowych na temat obliczania oczekiwanych strat kredytowych są oparte na niektórych uzupełnionych wspólnych priorytetach nadzorczych w odniesieniu do rocznych raportów finansowych za rok 2020 i uwzględniają wstępne wyniki prowadzonego obecnie przez ESMA przeglądu ujawnień dotyczących oczekiwanych strat kredytowych w sprawozdaniach finansowych za rok 2020, dokonywanego na próbie wybranych europejskich instytucji kredytowych[21].

Komponent ekspercki kierownictwa

ESMA podtrzymuje swoje stanowisko, zgodnie z którym jeśli przy szacowaniu oczekiwanych strat kredytowych stosuje się istotne korekty (określane także mianem „komponentu eksperckiego kierownictwa"), emitenci powinni wtedy zapewnić większą przejrzystość, aby zrealizować nadrzędne cele i zasady określone w paragrafie 35B MSR 7: „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji". ESMA zauważa, że takie korekty albo przybierają formę aktualizacji modelu oczekiwanych strat kredytowych, w tym aktualizacji danych wejściowych modelu (*in-model adjustments* -„korekty wewnątrzmodelowe"), albo są stosowane poza głównymi modelami (*post-model adjustments* - „korekty pozamodelowe"). Do obu typów korekt zasadniczo mają zastosowanie uwagi sformułowane poniżej, choć ESMA ma świadomość, że często określenie ilościowe skutku korekt

[19] Podobne przepisy zgodne z paragrafem 135 MSR 36 obowiązują, gdy kwota wartości firmy lub wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania jest rozpatrywana łącznie.
[20] IASB, IFRS Practice Statement 2: Making Materiality Judgements
[21] Końcowe sprawozdanie ESMA z wyników przeglądu ma zostać opublikowane pod koniec 2021 roku.

wewnątrzmodelowych może być trudne.

Aby spełnić wymogi paragrafów 35G, 35D oraz 35E MSSF 7, ESMA oczekuje od emitentów podania – w odniesieniu do każdej istotnej korekty – konkretnych i szczegółowych informacji o jej wpływie na szacunki oczekiwanych strat kredytowych oraz uzasadnienia i informacji o zastosowanej metodzie. Ujawnienia te powinny być dokonywane na odpowiednim poziomie szczegółowości, na przykład poprzez wyjaśnienie, jakiego określonego typu produktu, ekspozycji, sektora lub obszaru geograficznego dotyczą, jeśli ma to istotne znaczenie. Uzasadniony może być odpowiadający temu podział ilościowego wpływu korekt, mający na celu zwiększenie przejrzystości i spełnienie wymogów paragrafu 35H MSSF 7. W uzasadnieniu należy jasno wskazać cele dokonania korekt (np. uwzględnienie najnowszych prognoz makroekonomicznych lub ograniczeń modelu wynikających z niewystarczającego ujęcia określonych rodzajów ryzyka). Opis metodologii powinien obejmować znaczące dane wejściowe i założenia. Tam, gdzie jest to istotne, ESMA oczekuje od emitentów przekazania informacji, zgodnie z wymogami paragrafu 35F lit. a), o tym, czy korekty dotyczą określonego etapu utraty wartości oraz, w stosownych przypadkach, o tym, jaki wpływ mają one na podział instrumentów na etapy utraty wartości. ESMA zaleca też, aby emitenci rozważyli, w jaki sposób ich ujawnienia dotyczące wrażliwości oczekiwanych strat kredytowych dokonane w informacjach dodatkowych do sprawozdania finansowego mogą zawierać istotny komponent ekspercki kierownictwa oraz stanowić uzasadnienie wybranej metody, jeśli ma to istotne znaczenie.

Emitenci powinni wyjaśnić, zgodnie z paragrafem 35G lit. c) MSSF 7, wszelkie znaczące zmiany metod i założeń z poprzedniego okresu sprawozdawczego oraz przyczyny tych zmian. Informacje te powinny umożliwiać użytkownikom zrozumienie zakresu tych zmian, ich charakteru (tj. zmian założeń bazowych) oraz przyczyny dokonania korekt (tj. wprowadzenie korekt pozamodelowych do modelu głównego, jeśli ma to zastosowanie), ponieważ według informacji posiadanych przez ESMA europejskie instytucje kredytowe w 2020 roku stosowały komponent ekspercki kierownictwa w znacznym zakresie.

Znaczne zmiany w zakresie ryzyka kredytowego (transfery między etapami utraty wartości)

Zgodnie z paragrafami 35F i 35G MSSF 7 ESMA przypomina emitentom o obowiązku ujawnienia podstawy danych wejściowych, założeń oraz technik szacunkowych wykorzystanych w celu określenia, czy od momentu początkowego ujęcia instrumentów finansowych wystąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego lub czy dany składnik aktywów jest dotknięty utratą wartości. Emitenci powinni wyjaśnić zastosowane czynniki ilościowe i jakościowe, w tym długość okresu „naprawczego", oraz wszelkie istotne różnice w stosowaniu tych czynników w portfelach. ESMA zaleca, aby emitenci ujawniali wszystkie zastosowane ilościowe progi znacznego wzrostu ryzyka kredytowego, jak np. przesłanki wskazujące na pogorszenie stanu w kontekście prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania. Jeśli zachodzą znaczące różnice w progach w zależności od typu portfela, niezbędne są dodatkowe wyjaśnienia.

Jeśli w okresie sprawozdawczym emitenci udzielili kredytobiorcom jakichś znaczących środków złagodzenia wymogów, ESMA oczekuje, że emitenci wyjaśnią wpływ tych środków na ocenę znacznego wzrostu ryzyka kredytowego. W szczególności jeśli środki złagodzenia wymogów nie doprowadzą do wyłączenia instrumentu finansowego z bilansu, instytucje kredytowe powinny opisać sposób, w jaki stwierdziły znaczny wzrost ryzyka kredytowego, lub wskazać, czy mogła nastąpić utrata wartości tych instrumentów w tych konkretnych okolicznościach, podając na przykład informacje o stosownych znaczących osądach, rodzaju zastosowanych (nowych) wskaźników oraz poziomie oceny (np. kontrahent, sektor, typ instrumentu finansowego itp.) na odpowiednim poziomie szczegółowości. ESMA przypomina, że zgodnie z treścią paragrafu 35G MSSF 7 należy ujawnić i wyjaśnić wszelkie znaczące zmiany w ocenie znacznego wzrostu ryzyka kredytowego lub ocenie tego, czy dany składnik aktywów finansowych jest dotknięty utratą wartości (tj. zmiany metodologii lub znaczących założeń).

W zakresie ujawnień wymaganych zgodnie z paragrafem 35F lit. a) ppkt (i) MSSF 7 i dotyczących stosowania doraźnego środka w zakresie aktywów finansowym o niskim ryzyku kredytowym emitenci powinni ujawnić, w

stosownych przypadkach, główne rodzaje transakcji lub portfeli, na które wspomniane doraźne środki mają wpływ, w tym kryteria jakościowo-ilościowe zastosowane w celu zdefiniowania pojęcia niskiego ryzyka kredytowego.

ESMA podkreśla istotne znaczenie ujawnień wymaganych zgodnie z paragrafem 35F lit. c) MSSF 7 i dotyczących tego, czy i w jaki sposób emitent zastosował podejście zbiorcze w kwestii pomiaru znacznego wzrostu ryzyka kredytowego. W przypadku gdy jednostka sklasyfikowała instrumenty finansowe zgodnie z treścią paragrafu B5.5.5 MSSF 9, od emitentów oczekuje się ujawnienia informacji o kluczowych cechach ryzyka będących podstawą zastosowanej metody klasyfikacji oraz informacji o tym, w jaki sposób dokonano oceny zbiorczej (na przykład poprzez zastosowanie podejścia odgórnego albo oddolnego).

Informacje dotyczące przyszłości

ESMA z zadowoleniem przyjmuje wyjaśnienia, w jaki sposób wpływ pandemii uwzględniono w scenariuszach makroekonomicznych w sprawozdaniach finansowych wielu instytucji kredytowych sporządzonych za 2020 rok. ESMA zachęca emitentów do przedstawienia szczegółowych wyjaśnień również w sprawozdaniach finansowych za rok 2021. ESMA zachęca, aby przy wyjaśnianiu, w jaki sposób informacje dotyczące przyszłości uwzględniono przy ustalaniu oczekiwanych strat kredytowych zgodnie z wymogami paragrafu 35G lit. b) MSSF 7, instytucje kredytowe przekazały konkretne informacje o głównych osądach i szacunkach dotyczących niepewności, które uwzględniono przy określaniu scenariuszy, oraz ich wagę. ESMA zaleca, aby instytucje kredytowe ujawniały informacje ilościowe na temat zmiennych makroekonomicznych przyjętych dla poszczególnych scenariuszy oraz informacje na temat głównych obszarów geograficznych lub sektorów. ESMA podkreśla konieczność przekazania szczegółowych informacji z zakresu analizy wrażliwości (np. dotyczących poszczególnych scenariuszy) i ilościowego wpływu tej analizy na oczekiwane straty kredytowe oraz, w stosownych przypadkach, na podział na etapy utraty wartości.

Przejrzystość informacji o zmianach w odpisach na oczekiwane straty kredytowe, ekspozycji na ryzyko kredytowe oraz przedmiotach zabezpieczenia

ESMA podkreśla, że tabelaryczne uzgodnienie odpisu na oczekiwane straty (kwota odpisu z tytułu utraty wartości) z salda otwarcia zgodnie z paragrafami 35H i B8E MSSF 7 powinno być podzielone na klasy instrumentów finansowych i zawierać odrębne informacje o zmianach w odpisach na oczekiwane straty w odniesieniu do zobowiązań pozabilansowych. Ponadto paragraf B8D MSSF 7 wymaga opisowego wyjaśnienia uwzględniającego analizę przesłanek zmian w odpisach na oczekiwane straty w przedmiotowym okresie. ESMA podkreśla, że w celu zapewnienia wystarczającej przejrzystości uzgodnienia powinny być ujawniane zarówno na poziomie jednostki, jak i znaczących portfeli wykazujących wspólne cechy pod względem ryzyka kredytowego. ESMA przypomina emitentom, że paragraf 35I MSSF 7 wymaga wyjaśnienia, w jaki sposób znaczące zmiany wartości bilansowej brutto w danym okresie przyczyniły się do zmian w odpisach na oczekiwane straty kredytowe. Aby zwiększyć przejrzystość, ESMA zachęca instytucje kredytowe do ujawniania wspólnych uzgodnień odpisów na oczekiwane straty kredytowe oraz wartości bilansowej brutto.

Podając informacje ilościowe o ekspozycjach na ryzyko kredytowe wymagane w paragrafach 34 lit. a), 35B oraz 35M MSSF 7, emitenci powinni mieć na uwadze wymóg określony w paragrafie 35D MSSF 7 i zapewnić odpowiedni stopień podziału w celu przekazania przejrzystych informacji o znaczących koncentracjach ryzyka kredytowego (np. zakresy prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania powinny być odpowiednio wąskie, aby zapewnić przydatne informacje o jakości kredytowej ekspozycji, zwłaszcza w przypadku kategorii zwiększonego ryzyka). ESMA jest zdania, że przydatne będzie podanie zestawienia według etapów dla wszystkich poziomów podziału. Aby spełnić wymogi paragrafu 35C MSSF 7, ujawnienia ilościowe oraz opisy wyjaśniające podane w poszczególnych częściach sprawozdania finansowego lub sprawozdania z działalności zarządu powinny być wyraźnie ze sobą powiązane.

ESMA podkreśla, że paragrafy 35K i 35D MSSF 7 wymagają, aby ujawnienia na temat elementów

powodujących korzystniejsze warunki kredytowania były odpowiednio szczegółowe, aby umożliwić użytkownikom sprawozdań zrozumienie istotnych koncentracji ryzyka kredytowego. W stosownych przypadkach można podać podział ekspozycji według zakresów wskaźnika wysokości kredytu do wartości zabezpieczenia (ang. *loan to value* – LTV).

Wpływ ryzyka związanego z klimatem na wycenę oczekiwanych strat kredytowych

ESMA oczekuje, że instytucje kredytowe będą informowały o tym, czy istotne ryzyko związane z klimatem oraz ryzyko dla środowiska naturalnego są uwzględniane w zarządzaniu ryzykiem kredytowym, m.in. o związanych z tym znaczących osądach i niepewności szacunków. Mówiąc konkretniej, aby osiągnąć cele paragrafu 35B MSSF 7, instytucje kredytowe powinny w stosownym przypadku przedstawić wyjaśnienie, w jaki sposób te rodzaje ryzyka są ujęte w kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych, podać informacje o wszelkich koncentracjach ryzyka kredytowego związanych z ryzykiem dla środowiska naturalnego oraz o tym, w jaki sposób te rodzaje ryzyka wpływają na kwoty ujęte w sprawozdaniu finansowym. Przy określaniu odpowiedniego stopnia szczegółowości ujawnianych informacji instytucje kredytowe powinny zastosować uwagi dotyczące istotności zawarte w podpunkcie 1.2.

SEKCJA 2: PRIORYTETY[22] DOTYCZĄCE OŚWIADCZEŃ NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH

2.1 Priorytet 1: Skutki COVID-19

W swoim Stanowisku Publicznym ws. Europejskich Wspólnych Priorytetów Nadzorczych z 2020 roku[23] ESMA podkreślała już obszary, w których ujawnienia skutków pandemii COVID-19 mogą być istotne dla kwestii społecznych i pracowniczych oraz dla modelu biznesowego emitentów.

ESMA zwraca uwagę na utrzymujące się znaczenie pandemii, która wpływa na działalność gospodarczą emitentów i może ograniczać ich zdolność do osiągnięcia wcześniej ustalonych celów z zakresu zrównoważonego rozwoju w krótkim i średnim okresie. ESMA zaleca zatem, aby emitenci przekazywali informacje o tym, w jaki sposób konsekwencje pandemii wpływają na ich plany osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju, oraz czy dokonano korekty celów lub wyznaczono nowe.

Emitentów zachęca się do ujawnienia informacji o przewidywanym rozwoju ich działalności biorąc pod uwagę zmieniające się okoliczności spowodowane pandemią, zwłaszcza w kontekście oczekiwanych strukturalnych zmian w sposobie prowadzenia działalności (np. zmian w łańcuchach dostaw i kanałów dystrybucji), oraz organizacji warunków pracy swoim pracownikom.

ESMA zaleca także, aby emitenci ujawniali informacje o każdym potencjalnym istotnym wpływie pandemii na ich dotychczasowe kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności oraz na wszelkie nowe kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności, które zostały opracowane w celu odzwierciedlenia długofalowych skutków pandemii.

2.2 Priorytet 2: Kwestie związane z klimatem

ESMA przypomina emitentom o obowiązku określonym w artykułach 19a oraz 29a dyrektywy o rachunkowości[24] tj. obowiązku przekazania informacji o politykach stosowanych przez emitentów w odniesieniu do obszarów niefinansowych oraz o rezultatach stosowania tych polityk. ESMA przede wszystkim podkreśla istotne znaczenie przekazywania informacji o politykach oraz ich rezultatach w obszarze kwestii związanych z klimatem. W sprawie sposobu wypełnienia tych obowiązków ESMA przypomina emitentom o przekazanych przez Komisję Europejską Wytycznych dotyczących ujawniania informacji związanych z klimatem[25], które niezależnie od swego niewiążącego charakteru są również zgodne z zasadami ujawniania informacji przewidzianymi przez Grupę Zadaniową ds. Ujawniania Informacji Finansowych Związanych z Klimatem (TCFD).

W wyniku przeglądu Europejskich wspólnych priorytetów nadzorczych za rok2019[26], którego podsumowanie znajduje się w ostatnim sprawozdaniu z działalności ESMA[27], ESMA zauważył, że w kilku przypadkach badani emitenci nie ujawnili szczegółowych informacji dotyczących zmian klimatu, a jedynie informacje ogólne

[22] Państwa członkowskie dokonały transpozycji artykułów 19a oraz 29a dyrektywy dotyczącej rachunkowości z pewnymi różnicami. W rezultacie niektóre urzędy 1) posiadają uprawnienia do nadzoru informacji niefinansowych tylko w przypadku, gdy zostały one zawarte w sprawozdaniu z działalności zarządu lub zostały wraz z nim opublikowane, 2) mają prawo zweryfikować jedynie czy emitent opublikował informacje niefinansowe, nie zaś ich merytoryczną zawartość, lub 3) nie posiadają żadnych uprawnień nadzorczych w zakresie informacji niefinansowych. Z tego powodu priorytety przedstawione w sekcji 2 mogą być różnie traktowane przez te urzędy nadzoru albo mogą nie mieć do nich zastosowania.

[23] ESMA, Europejskie wspólne priorytety nadzorcze w odniesieniu do rocznych raportów finansowych za rok 2020.

[24] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG.

[25] Komisja Europejska, Wytyczne dotyczące zgłaszania informacji związanych z klimatem.

[26] ESMA, Europejskie wspólne priorytety nadzorcze w odniesieniu do rocznych raportów finansowych za rok 2019.

[27] ESMA, Report on the Activities of European Accounting Enforcers in 2020.

dotyczące polityki obejmującej zagadnienia z zakresu środowiska naturalnego, często nie podając wyjaśnienia powodów pomięcia tych ujawnień.. ESMA zwrócił uwagę, że dobrą praktyką może być podanie uzasadnienia pozwalającego stwierdzić, dlaczego nie ujawniono informacji o kwestiach związanych z klimatem.

ESMA podkreśla istotne znaczenie ujawnienia, jaką politykę – jeśli w ogóle – emitenci wprowadzili w celu zaadresowania kwestii związanych ze zmianami klimatu, zarówno w kontekście stwierdzonych potencjalnych ryzyk i możliwości dla działalności przedsiębiorstwa, które mogą wystąpić w związku z kwestiami dot. klimatu, jak i w kontekście potencjalnego pozytywnego lub negatywnego wpływu działań przedsiębiorstwa na te kwestie. Ujawnienie tej polityki powinno obejmować informacje o najbardziej znaczących ryzykach przejściowych i fizycznych zidentyfikowanych przez emitentów, mających obecnie lub w przyszłości przewidywany istotny wpływ na ich model biznesowy i działalność oraz informacje o tym, w jaki sposób emitenci zarządzają tymi ryzykami i jakie podjęli działania łagodzące zmiany klimatu lub adaptacyjne w celu zaadresowania tych ryzyk.

ESMA zaleca, aby emitenci ujawniali informacje o procesie prowadzącym do identyfikacji tych ryzyk oraz rezultatach stosowanej przez nich polityki w zakresie klimatu również poprzez podanie konkretnych wskaźników oraz wyjaśnienie, w jaki sposób wyniki jednostki w zakresie tych wskaźników są spójne z wyznaczonymi celami. Emitenci powinni także ujawnić informacje o postępach poczynionych na rzecz osiągnięcia tych celów. ESMA przypomina, że na przykład ujawniane informacje dotyczące emisji gazów cieplarnianych są najbardziej przydatne, gdy są podawane w odpowiednim podziale (tj. według kraju, regionu lub segmentu działalności) oraz w kontekście poszczególnych wyznaczonych celów. Takie ujawnienia powinny być zwykle uzupełnione o wyjaśnienia jakościowe i ilościowe dotyczące postępów poczynionych na rzecz osiągnięcia tych celów oraz o informacje ilościowe na temat sposobu, w jaki rozkład emisji emitenta wpisuje się w cele uzgodnione w porozumieniu paryskim z 2015 roku. ESMA podkreśla istotne znaczenie przekazywania informacji o emisjach gazów cieplarnianych w zakresie 1, 2 oraz, jeśli są dostępne wiarygodne dane, w zakresie 3[28] według stanu na dzień sprawozdawczy, a także wyjaśnienia zmian w tym zakresie prowadzących do osiągnięcia wszelkich wyznaczonych docelowych poziomów emisji oraz przekazywania informacji o najistotniejszych źródłach ujawnionych emisji gazów cieplarnianych.

Zdaniem ESMA aby informacje były przydatne dla inwestorów i innych zainteresowanych stron dokonujących oceny wyników i poziomu emitentów w kontekście kwestii związanych z klimatem, ujawnienia w tym obszarze nie powinny ograniczać się do przekazywania] informacji dotyczących przeszłości. ESMA zaleca raczej, aby informacje te podawano w kontekście szerszej strategii przedsiębiorstwa oraz planów jej realizacji, w których należy wskazać oczekiwane postępy umożliwiające osiągnięcie wyznaczonych celów.

Na koniec ESMA zwraca uwagę, że strategia, plany, cele i aktualne wyniki emitenta w odniesieniu do kwestii związanych z klimatem należy uwzględnić w kontekście ujawnień zarówno informacji niefinansowych, jak i finansowych. ESMA przede wszystkim podkreśla istotne znaczenie przekazywania niezbędnych informacji w oświadczeniach na temat informacji niefinansowych w celu umożliwienia użytkownikom zrozumienia finansowych konsekwencji wynikających z kwestii związanych z klimatem. W tym kontekście ESMA podkreśla istotne znaczenie zapewnienia spójności i wzajemnych powiązań między informacjami dotyczącymi kwestii związanych z klimatem zawartymi w oświadczeniach na temat informacji niefinansowych z informacjami zawartymi w sprawozdaniach finansowych, w tym osądy i szacunki, które powinny należycie uwzględniać wszelkie skutki finansowe kwestii związanych z klimatem. Priorytet 2 określony w sekcji 1 odnosi się do zaleceń ESMA dotyczących kwestii związanych z klimatem na potrzeby sprawozdań finansowych sporządzonych zgodnie z MSSF.

[28] Komisja Europejska, Wytyczne dotyczące zgłaszania informacji związanych z klimatem.

2.3 Priorytet 3: Ujawnienia dotyczące artykułu 8 rozporządzenia w sprawie taksonomii

ESMA przypomina emitentom o obowiązkach informacyjnych określonych w artykule 8 rozporządzenia w sprawie taksonomii dotyczących przekazywania informacji na temat zgodności ich działalności gospodarczej z systematyką.. ESMA podkreśla istotne znaczenie przygotowania emitentów do wypełnienia tych obowiązków[29], przyznając, że ocena czy działalność gospodarcza kwalifikuje się do systematyki i czy jest zgodna z systematyką prawdopodobnie będzie wymagała stopniowych korekt.

ESMA w szczególności zwraca uwagę, że system klasyfikacji przewidziany w rozporządzeniu w sprawie taksonomii na potrzeby kwalifikacji działalności gospodarczej jako działalności zrównoważonej przewiduje sześć celów środowiskowych, przy czym dla dwóch z nich – łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do zmian klimatu – Komisja opracowała techniczne kryteria kwalifikacji, które w chwili redagowania niniejszego tekstu są przedmiotem analizy prowadzonej przez instytucje unijne. Mimo że zgodnie z treścią ostatecznej wersji aktu delegowanego Komisji w sprawie ujawnień na podstawie artykułu 8 przy pierwszym zastosowaniu tych obowiązków informacyjnych obowiązują uproszczone zasady sprawozdawcze przewidziane na okres przejściowy, ESMA zachęca emitentów do wykorzystania tego dodatkowego czasu na dostosowanie ich wewnętrznych systemów sprawozdawczych do przedmiotowych wymogów.

ESMA zwraca uwagę, że ocena stopnia zgodności działalności gospodarczej emitenta z kryteriami taksonomii oraz ujawnienie związanych z tym informacji może wymagać od emitentów zgromadzenia danych, które mogą nie być dla nich natychmiast dostępne. ESMA zachęca zatem emitentów do podjęcia niezbędnych działań przygotowawczych w celu zapewnienia terminowego i prawidłowego stosowania odpowiednich wymogów.

ESMA i inni europejscy nadzorcy będą nadal monitorowali rozwój sytuacji w tym obszarze oraz stosowanie obowiązków informacyjnych przewidzianych w artykule 8 rozporządzenia w sprawie taksonomii doprecyzowanych w stosownych aktach delegowanych po ich formalnym włączeniu do prawa unijnego.

[29] Komisja Europejska, rozporządzenie (EU) 2020/852 (rozporządzenie w sprawie taksonomii), Komisja Europejska, akt delegowany w sprawie klimatu, Komisja Europejska, ostateczna wersja aktu delegowanego uzupełniającego art. 8 rozporządzenia w sprawie taksonomii.

SEKCJA 3: POZOSTAŁE KWESTIE DOTYCZĄCE ALTERNATYWNYCH POMIARÓW WYNIKÓW (*ALTERNATIVE PERFORMANCE MEASURES* – APM)

W stanowisku w sprawie europejskich wspólnych priorytetów nadzorczych z 2020 roku ESMA podkreślił istotne znaczenie przekazywania istotnych i przejrzystych informacji o skutkach pandemii COVID-19. W tym celu ESMA wydał dokument Pytań i odpowiedzi nr 18, w którym podał wytyczne[30] dotyczące tego, w jaki sposób emitenci powinni przedstawiać wpływ pandemii na swoją działalność i przestrzegać wytycznych dotyczących alternatywnych pomiarów wyników[31].

Z powodu utrzymującej się pandemii COVID-19 ESMA apeluje o rozwagę przy korygowaniu stosowanych alternatywnych pomiarów wyników lub wprowadzaniu nowych pomiarów tylko w celu odzwierciedlenia ewentualnego wpływu pandemii na wyniki finansowe. ESMA zwraca uwagę, że w tym momencie skutki COVID-19 prawdopodobnie stanowią raczej okoliczność ogólną spowodowaną pandemią, nie zaś rezultat jednorazowego zdarzenia. W związku z tym ESMA uznaje, że w większości przypadków skutki te nie muszą być koniecznie przedstawiane osobno w formie alternatywnych pomiarów wyników, tylko mogą być przedstawione w uzupełniającej informacji opisowej. ESMA mimo to przypomina emitentom, że dokument Pytań i odpowiedzi nr 18 ma na celu podniesienie jakości ujawnianych informacji oraz dodanie opisu do ujawnień, raportów finansowych lub prospektów emisyjnych, nie zaś skorygowanie dotychczasowych lub wprowadzenie nowych alternatywnych pomiarów wyników.

ESMA zwraca uwagę na to, że niektórzy z badanych emitentów stosowali nazewnictwo w zakresie alternatywnych pomiarów wyników, które może prowadzić do mylnego utożsamiania ich z ogólnie przyjętymi zbiorczymi wskaźnikami finansowymi, np. EBITDA. ESMA przypomina, że ujawniane alternatywne pomiary wyników powinny być opatrzone konkretnymi nazwami odzwierciedlającymi ich treść i podstawę kalkulacji, aby uniknąć wprowadzenia użytkowników w błąd. Na przykład emitenci lub osoby odpowiedzialne za prospekt emisyjny nie powinni używać terminu „EBITDA", jeśli pozycje inne niż odsetki, podatki i amortyzacja są korygowane względem wyniku netto (skorygowany EBITDA).

Ponadto ESMA podkreśla, że alternatywne pomiary wyników prezentowane przez emitentów powinny mieć neutralny charakter. W tym kontekście ESMA przypomina, że w dokumencie Pytań i odpowiedzi nr 17 wskazano, że prezentowanie nieobiektywnych alternatywnych pomiarów wyników skorygowanych tak, by wyłączyć jednorazowe straty (np. odpisy z tytułu utraty wartości), lecz włączyć jednorazowe zyski o tym samym charakterze (np. odwrócenie odpisów z tytułu utraty wartości lub dotacje) może stanowić naruszenie zasad określonych w artykułach 4 i 5 dyrektywy w sprawie przejrzystości i dotyczących rzetelnego obrazu rozwoju i rentowności działalności oraz sytuacji emitenta.

ESMA podkreśla, że wytyczne dotyczące Wytycznych w sprawie alternatywnych pomiarów wyników będą stanowiły dla urzędów nadzoru główny punkt odniesienia przy badaniu alternatywnych pomiarów wyników w ujawnieniach doraźnych publikowanych na podstawie rozporządzenia w sprawie nadużyć na rynku, w sprawozdaniach z działalności zarządu lub dodatkowych okresowych informacjach finansowych publikowanych zgodnie z dyrektywą w sprawie przejrzystości oraz w prospektach publikowanych na podstawie rozporządzenia w sprawie prospektu.

[30] Pytania i odpowiedzi – „Wytyczne ESMA w sprawie alternatywnych pomiarów wyników", ESMA32-51-370, 17 kwietnia 2020 r.
[31] „Wytyczne ESMA w sprawie alternatywnych pomiarów wyników", ESMA/2015/1415, 5 października 2015 r.